Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Ekstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România si străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brasov
administrațiunea, piata mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 253. Brașov, Sâmbătă 16 (28) Noemvre 1896.

Ce retace Mesagiul?

Avem astădi înaintea nóstră în întregul sĕu discursul tronului, rostit erĭ la deschiderea nouei diete de Majestatea Sa în palatul dela Buda.

Cetitorii noștri vor vedé mai jos cuprinsul acestui discurs, și credem a nu ne înșela, decă vom admite, că nu se va afla nicĭ unul, care sĕ nu observe, că acest discurs, fără îndoélă stabilit în consiliul de miniștrii, se distinge mai mult prin ceea ce nu spune, decât prin ceea ce spune.

In ce privesce punctele ce au fost lăsate afară din discursul tronului, se înțelege, că opiniunile vor fi diferite, întru cât este diferit punctul de vedere al cetitorului. Așa de pildă, opoziția maghiară a găsit, că mesagiul nu amintesce cu nicĭ un cuvênt de relațiunile esteriórе, ceea ce nu s'a mai întêmplat în nicĭ un mesagiu dela 1867 încóce. Mai departe găsesce opoziția, că discursul tronului tace cu privire la întrebarea, ce va fi din proiectul de lege asupra judecărei Curiei în afacerĭ electorale, care a fost respins de camera magnaților? Se crede, că Banffy îl consideră ca îngropat, mai ales, că nicĭ nu i-ar conveni sĕ se discute acuma din nou și astfel sĕ se amintéscă și faptele lui eroice electorale, de curênd sĕvîrșite.

Ba opoziționalii găsesc, că discursul tronului vorbesce în altă privință chiar mai mult decât trebue, vorbesce, de pildă, despre pactul vamal și comercial, ce esistă între *„cele două părțĭ ale monarchiei"*. Acéstă espresiune o găsesc foile maghiare opoziționale fórte stranіă, căcĭ până acuma a fost folosită numai de foile centraliste austriace.

Dér sĕ le lăsăm acestea. Puțin ne importă, decă kossuthiștii, orĭ 48-iștii se superă, că se vorbesce de-o monarchiă cu două părțĭ, ceea ce consună cu adevĕratul înțeles al pactului. Ceea ce ne impórtă pe noi este cu totul alt-ceva.

Noi, la rêndul nostru, am observat mai întâiŭ cu totul alt-ceva, ce lipsesce din discursul tronului și ce s'ar fi părut că, decă păn' acum a fost privit ca superfiu, cel puțin astădi, în fața crisei orientale, ce ia un aspect tot mai îngrijitor, nu va fi trecut cu vederea.

Cetitorul va fi găsit fără greutate, de ce este vorba aicĭ. Prima óră 'i-s'a dat ocasiune ministeriului Banffy sĕ-șĭ desfășure programul sĕu la deschiderea unei nouĕ diete, care a fost alésă sub conducerea lui. Când a venit la cârmă Banffy, a desfășurat un fel de program și scim, că în acest program a figurat și așa disa garantare a esecutărei legei de naționalitate pe lângă clausula renumită privitóre la apĕrarea „caracterului național al statului unitar maghiar". Acum 'i-s'a dat ocasiune cabinetului Banffy sĕ-șĭ consfințéscă așa-dicênd acest punct al programului sĕu. Dér nicĭ pomenire de naționalitățĭ, necum de legea de naționalitate. Nimic, ce ni-ar da dreptul sĕ presupunem, că consiliarii de adĭ ai Majestății Sale s'ar gândi măcar la problema resolvărei gravei cestiunĭ a naționalităților, despre care s'a vorbit și s'a scris așa de mult tocmai în timpul din urmă din partea maghiară.

Nu cumva tóte au fost numai o manevră viclénă, întreprinsă cu scop de-a înșela din nou lumea asupra adevĕratelor intențiunĭ ale guvernanților ungurĭ? Nu cum-va Banffy a vorbit atuncĭ în declarația-program de esecutarea legei de naționalitățĭ numai ca sĕ pótă prinde în cursă pe cei trei-spre-dece deputațĭ sașĭ, de a căror voturĭ avea așa mare lipsă?

Orĭ dóră guvernul Banffy crede resolvată cestiunea naționalităților, decă se vor lua mĕsurile promise în discursul tronului pentru îmbunĕtățirea situației materiale a preoților de tóte confesiunile și pentru maghiarisarea institutelor preparandiale?

Acésta el o va fi sciind mai bine. Noi vedem numai, că în nisce momente, când se puneau atâtea speranțe dintr'unele părțĭ pe disposiția guvernului Banffy de-a împăca naționalitățile, despre care s'a vorbit așa de mult mai ales după visita, ce-a făcut'o monarchul nostru în România, nicĭ cea mai mică mențiune nu se face în discursul tronului despre naționalitățĭ.

Cât pentru organul nostru, el nu s'a amăgit nicĭ-odată cu astfel de speranțe și așteptărĭ zadarnice în ce privesce politica cabinetului Banffy. Dér ce vor dice la acéstă debutare a sa cei ce cu atâta încredere ne vorbeau de legea electorală europenéscă, ce avea s'o pună în viéță baronul ungur din Ardeal pentru a delătura conflictul dintre Românĭ și Maghiarĭ, atât de prejudițios intereselor triplei alianțe?

Discursul tronului

prin care s'a deschis noua dietă unguréscă.

Stimațĭ domnĭ! Magnațĭ și deputațĭ! Iubițĭ credincioșĭ!

Cu încredere vĕ salutăm, când în pragul acestei nouĕ diete vĕ chiămăm la muncă pentru resolvarea unor probleme însemnate.

Pe lângă stabilirea budgetului anului viitor, trebue mai întâiŭ de tóte sĕ se ia mĕsurĭ în ceea ce privesce *alianța vamală și comercială* între ambele părțĭ ale monarchiei. Cu privire la *proporția suportărei cheltuelilor comune*, cum și în privința *cestiunei băncei* trebue cât mai curênd sĕ se facă nouĕ învoelĭ. Afară de asta, în legătură cu alianța vamală și comercială, trebue sĕ se reguleze încă numĕróse alte cestiunĭ economice, mai ales în ce privesce *dările de consum*, ce sunt a se administra după principii identice în ambele părțĭ ale monarchiei.

Sperăm cu siguranță, că aprețiând reciproc după cuviință raporturile actuale și puterea materială a ambelor părțĭ, — și avênd înaintea ochilor acele interese politice de mare importanță, carĭ privesc posițiunea de putere mare a monarchiei și carĭ reclamă grabnica resolvare a tuturor acestor cestiunĭ: va succede a regula în liniște și la timp tóte cestiunile acestea. Și nu Ne îndoim, că și d-vóstră vețĭ lucra în direcțiunea acésta cu zel patriotic.

In legătură cu regularea din nou a raporturilor economice dintre ambele părțĭ ale monarchiei, va trebui se se înoéscă și *pactul financiar între Ungaria și țĕrile sale surorĭ.*

Mai departe vețĭ avé problema de mare importanță, ca sĕ *organisațĭ din nou administrația țĕrei*, pe care interesele țerei o reclamă în mod imperativ. In direcția acésta guvernul Nostru îșĭ va face propunerile sale, va presenta proiecte de lege despre autonomia comitatelor, despre organele administrative comitatense, despre comitetele administrative, despre orașe, comune și despre responsabilitatea funcționarilor publicĭ.

Dér și pe alte terene ale vieței de stat sunt însĕ multe de făcut. Trebue sĕ se ia mĕsurĭ pentru punerea în praxă a legei privitóre la procedura penală și a reformei depline a procedurĭ civile.

Trebue sĕ se ia în vedere crearea codului general civil, a căruia pregătire deja este pusă pe drum sigur.

In interesul *înființărei bisericei catolice din Ungaria*, guvernul Meu va îngriji, ca în sensul decisiunei Mele sĕ presenteze un proiect la timpul sĕu. O deosebită îngrijire va avé el și pentru *îmbunĕtățirea situațiunei materiale a preoților*. Acésta se va întêmpla, pe lângă conlucrarea prelaților, *fața cu catolicii de ambele riturĭ* pe basa regularei congruei, în timp ce în privința întregirei venitelor preoților *celorlalte confesiunĭ accepte*, guvernul Meu vĕ va presenta un proiect, pe lângă conservarea intacta a drepturilor, bisericilor autonome.

S'au luat în plan mai multe disposițiunĭ salutare pentru promovarea *causei instrucțiunei publice*, pentru potențarea resul-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

„Cartea négră".

Unde dai și unde crĕpă.
Prov. român.

Rĕspuns la „Cartea négră" (A „fekete könyv"), scrisă de br. Stefan Kemény junior în 1849, și publicată de Hentaler Jozsef în numerii 121—131 din Maĭ 1895 ai lui „Magyarország" din Budapesta.

De **Axentie Severu.**

10) (Urmare).

Lunea următóre nu s'a întêmplat nimica, Marțĭ a trimis Hatvani o avangardă puternică la Roșia, al cărei comandant mergênd înainte, a fost resturnat la pământ cu o pușcătură venită din ascuns. Acéstă împregiurare a produs mare turburare, pentru-că Boér, care pe semne se da de Român, precum și Dobra Petru și Buteanu au garantat cu viéța lor înaintea lui Draguss, că Românii se vor reține dela orĭ-ce atac.

Intrevenirea lui Drăguss s'a nimicit și prin aceea, că garda re'ntórsă — bătută — dela Roșia, a străpuns cu baionetele pe un Român, care în piéța Abrudului se bucura de perderea Ungurilor [1]). Acéstă întêmplare a fost comunicată lui Iancu prin cei doi călărețĭ, pe carĭ dênsul tocmai atuncĭ îĭ trimisese cu óre-care misiune. Aceștia nu au descoperit luĭ Draguss scopul venirei lor, ci s'au re'ntors cu faima, că Maghiarii sugrumă pe Olahĭ.

Acum Iancu a trimis îndată ómenĭ în tóte părțile, spunênd, că armistițiul încheiat cu Draguss e nimicit și ordonă, ca armele sĕ nu se predea.

Așa s'a nimicit învoirea, ce o făcuse Draguss cu conducĕtorii olahĭ, pe care preoțimea și poporul a primit'o, și prin parțiala predare a armelor s'a fost și pus în lucrare.

---

[1]) Acesta a fost un nebun nevinovat, anume Crișănuț din Roșia. Nu l'a străpuns garda, ci însușĭ Hatvani cu mâna propriă. Tradiția dice: că Crișănuț, nebunul cum era, nu fugi ca altă lume de gróza trupelor maghiare, ci stete în piéță și audind cum Hatvani comanda „lábra!" „jobra kanyarogy!" „indui!" dise: Lasă, că vine Iancu și vĕ dă vouĕ „jobra konyorogy". Atuncĭ Hatvani îl tocà în cap și îl omorî — *Aut.* (Vedĭ Raportul lui Iancu pag. 36).

După ce s'a împușcat la Roșia acel oficer și un husar ordinat din Suita lui Hatvani, acesta a ordinat, ca Boér, Dobra și Buteanu, fiind-că au garantat despre Olahĭ, sĕ fiă închișĭ [2]).

Joĭ séra Hatvani a înciințat pe locuitorĭ, că el se re'ntórce în Ungaria, și carĭ sunt aplecațĭ a pleca cu el, sĕ se alăture la dênsul, cu ocasiunea acésta pe Buteanu și pe Dobra îi scóseră din temniță, dér în încurcătura și întunerecul ce era, acesta din urmă a fost omorît. Nu ne póte păré destul de rĕu, că Dobra a murit ne ascultat [3]).

Dér în acest timp mai mult de 3000 Maghiarĭ, carĭ s'au ținut de societatea domnilor, au murit într'acest chip. Furia Maghiarilor a mai mărit'o și împregiurarea, că Auraria (Zlagna), fiind numai depărtare de 3 óre de Abrud, locuitorii lor erau înrudițĭ unii cu alții. Pe Buteanu ducêndu-l la Halmagiu, l'au predat tribunalului marțial („vérbiroság") și ca unui șef al măcelariilor române în puterea probelor i-au făcut finit [4]).

Hatvani retrăgêndu-se au mers cu dênsul o parte din locuitorĭ, dér după-ce Olahii au început sĕ pușce din pădurile cele dese, o parte din aceștia s'au re'ntors. Cu ocasiunea acésta, cea mai mare parte din aceștia au fost măcelărițĭ, cei mai mulțĭ chiar în casele lor.

In Marța următóre, după Joia asta, Hatvani s'au re'ntors la Abrud cu 1200 de cătane, 60 și ceva mai bine husarĭ conputațĭ în cele 1200, și cu 4 tunurĭ. Scopul lui era, ca sĕ ducă cu sine pe Ungurii rĕmașĭ la Abrud în Ungaria, din Halmagiu încă au venit mulțĭ Zlăgnenĭ, ca sĕ ia parte la eliberarea consângenilor lor.

Duminecă [5]) după acésta, Hatvani des de diminéță a plecat din Abrud cu 2000 locuitorĭ maghiarĭ și nemțĭ, cu un cuvênt

---

[2]) Nu e adevĕrat, pentru-că i-a arestat înainte de-a merge la Roșia. — *Aut.*

[3]) Dóră pentru-că a fost nobil? Da pe Morariu, Buteanu și Roman cine i-au ascultat? — *Aut.*

[4]) L'au spêndurat de-o salcă, dér nu la Halmagiu, ci la Gura-Honțĭ și nu atuncĭ, ci după a doua catastrofă. — *Aut.*

[5]) Ce a făcut Hatvani de Marțĭ până Duminecă, nu ne spune baronul, ne spune însĕ Vasile Moldovan la pag. 140 din Memorii. — *Aut.*

tatului învĕţământului şi în interesul *cualificărei profesorilor şi învĕţătorilor.*

După acestea se mai amintesc în mesagiu un şir de alte mĕsurĭ şi proiecte, ce le are în vedere guvernul cu privire la promovarea comerciului şi industriei, a investiţiunei căilor ferate, a îmbunĕtăţirei situaţiunei proprietarilor de moşii, a plantărei cu pădurĭ a teritoriilor neproductive, a regulărei cestiunei colonisărilor, a regulărei valutei, a reformei dărilor directe.

După ce se vor face tóte acestea, guvernul va presenta un proiect pentru crearea unei nouĕ procedurĭ penale militare, luându-se mĕsurĭ pentru pĕstrarea secretelor militare şi pentru pedepsirea spionagiului.

Mesagiul termină esprimând încredere în „patriotismul şi înţelepciunea“ legislatorilor.

Invoiala franco-ruséscă.

In camera francesă a fost dilele aceste o fórte importantă desbatere asupra întrebării puse prin interpelarea deputatului Millerand: *décă esistă vr'o învoială între Francia şi Rusia* şi care e *natura* şi *întinderea* acestei învoielĭ.

D-l *Millerand* desvoltându-şĭ interpelarea sa dise între altele:

„Evidenţa unei alianţe franco-ruse n'ar avea nimic surprindĕtor şi nu ar fi prima-dată ca o ţéră democratică se aliază cu un imperiu autocratic. Dela 1875, epoca în care prinţul Gorceacow s'a opus intenţiunilor cancelarului de fier contra Franciei, părea, că se face o apropiere între cele două ţĕrĭ. De aceea e bine sĕ scim adĭ condiţiunile şi caracterul acestei învoelĭ, căcĭ décă acordul esistă, el trebue ţinut în afară de orĭ-ce preocupare de politică interióră. Miniştri, carĭ se succed n'au dreptul de-a voi sĕ păstreze pentru dênşii avantagiul esclusiv: trebue ca Francia întrégă sĕ cunóscă ce s'a făcut în numele ei şi cu ce a fost angagiată. Trebue sĕ se scie, décă învoiala acésta nu ne va trage într'o di în aventurĭ, pe care Parlamentul, care are singur dreptul păcii séu rĕsboiului, nu le-ar fi ratificat nicĭ-odată; trebue sĕ se mai scie décă demnitatea Franciei a fost păzită şi décă nu a fost silită, fără voie, sĕ plece capul în faţa unui fapt îndeplinit. De aceea ministrul afacerilor străine sĕ vorbéscă franc şi lămurit. Ţéra 'i-o cere, pentru ca într'o di sĕ nu aibă cea mai crudă şi cea mai detestabilă din decepţiunĭ“.

D-l *Hanotaux* ministrul afacerilor străine, a cetit drept rĕspuns declaraţia următóre:

„Diferiţii miniştri, carĭ s'au succedat de mai mulţĭ anĭ au rĕmas deja credincioşĭ relaţiunilor nóstre cu Rusia într'o linie de conduită politică, care a fost nu numai hotărîtă prin concepţia ómenilor de stat, dér înaintea căreia s'a îndreptat în mod spontaneu simţĕmêntul popular.

De curênd, în cursul călĕtoriei, în care tinerii Suveranĭ au visitat pe şefii principalelor state ale Europei, ei au venit în Francia ca sĕ salute guvernul unei naţiunĭ amice.

Francia a practicat faţă cu iluştrii sĕi óspeţĭ nu numai legile cele mai naturale ale ospitalităţii, dér a şi pus în primirea sa ceva atât de cordial şi demn tot odată, încât s'a simţit în lumea întrégă, că se îndeplinea un act solemn prin întêlnirea unui mare Suveran cu nn popor mare.

Dela preşedintele Republicei şi aleşii naţiunii şi până la cel mai umil dintre cetăţenĭ, tótă lumea a concurs pentru strălucirea acestor serbărĭ, şi s'a vĕdut întrunit într'acelaşi simţĕmênt de bucuriă şi încredere tot ce se légă cu trecutul, tot ce privesce viitorul.

Suntem întrebaţĭ adĭ şi ni-se cer asupra liniei politice ce urmăm esplicaţiunĭ, carĭ n'au fost cerute predecesorilor noştri.

N'am sĕ rĕspund d-lui Millerand decât un cuvênt.

Ceea ce se póte şi trebue sĕ se esprime în public s'a făcut în terminĭ mĕsuraţĭ, concertaţĭ şi precişĭ de către M. Sa împĕratul Rusiei şi d-l preşedinte al Republicei la Cherbourg în faţa oficerilor de marină, la Paris în faţa representanţilor guvernului şi naţiunei la Châlons în faţa şefilor şi oficerilor armatei.

Ministrul afacerilor străine rĕmâne la aceste declaraţiunĭ.

Funcţiunea ce îndeplinesce, un interes superior, pe care Camera îl va înţelege îi impun datoria de a nu adăuga nimic în privinţa unei înţelegerĭ, pe care nimenĭ nu se gândesce s'o nege şi sĕ se îndoéscă de ea astădĭ“.

O isbucnire contra lui Bismark.

Desvĕluirile lui Bismark privitóre la tratatul secret de neutralitate germano-rusesc, au produs mult sânge rĕu între Francesĭ. Un articul publicat într'un diar frances din Londra „*Le Courrier de Londres et de l'Europe*“ conţine o isbucnire a urei francese contra lui Bismark, care, cum se vede a causat mare haz şi plăcere diarului bismarkian „Hamb. Nachr.“, căcĭ acesta a reprodus din cuvênt în cuvênt articulul, în care se dice între altele:

„Principele Bismark unul din cele mai criminale geniurĭ ale tuturor timpurilor, e responsabil de tóte relele, ce au venit peste lume de trei-decĭ de anĭ încóce. Sistemul scelerat al păcii înarmate, care a adus peste tóte popórele sarcinele budgetului apĕsător militar, sub care gem, este opera lui. El a făcut din Rusia şi Germania o mare casarmă, din care sunt gata bandele de hoţĭ înarmate a nĕvăli, ameninţând siguranţa vecinilor, şi silindu-i sĕ se înarmeze şi ei până în dinţĭ, ca sĕ se apere. Inşelăciune, violeniă, forţă, vĕrsare de sânge şi jaf a întrebuinţat necurmat c'un noroc neruşinat şi ominos marele criminal, care se numesce d-l de Bismark.

„Óre acest înfricoşat om va primi pedépsa lui pentru-că ne lasă sĕ trăim mereu cu frica în sîn? Óre acest „Junker“ medieval, a cărui mână brutală a încercat sĕ împingă seculul nostru al progresului şi civilisaţiunei cu o miiă de anĭ înapoi, espia-va crimele sale, îşĭ va primi el óre pedépsa pentru tóte lacrimele, ce a lăsat sĕ curgă pentru tóte ruinele, carĭ însémnă cărarea sângerósă a vieţii sale, înainte de ce va înceta sĕ bată inima sa de fier? Sĕ sperăm! Cel puţin vedem un îmceput al pedepsei, căcĭ îl vedem torturat — nu prin remuşcărĭ de consciinţă, ce nu le póte avé sufletul sĕu negru — dér prin strigătul de indignare a celor, ce au fost esploataţĭ şi pârliţĭ de el. Acum sĕ vede, că acest jucător cinic, care era privit ca un geniu nu este decât un neruşinat pungaş, a căruia isteţime n'a constat în alta, decât în a înşela lumea fără nicĭ un scrupul. Orb prin ura sa contra succesorilor sĕi la putere, mai ales contra d-lui de Caprivi, şi cu intenţiunea de-a se lăpăda de orĭ ce rĕspundere pentru ruptura ireparabilă cu Rusia, el a publicat de curênd în fóia sa „Hamb. Nachr.“ o destăinuire sensaţională etc“.

„Nu e nimic mai sănĕtos pentru nervii germanĭ“, — dice fóia bismarkiană, — „decât acest limbagiu al Francesilor. Ura francesă deştéptă pe cei somnuroşĭ şi arată celor ce se îndoesc, unde e a se căuta puterea şi tăria Germaniei....“

SCIRILE DILEI.

— 15 (27) Noemvre.

In Sebeşul săsesc s'a ţinut comersul festiv în memoria lui Roth, cu tóte că căpitănia poliţiei au dat numai condiţionat voie de a se ţinê sĕrbarea, ameninţând cu urmările legale, décă nu s'ar evita de-a se atinge activitatea politică a sĕrbătoritului. Tot odată poliţia a şters dintr'o poesiă destinată a fi declamată cu acésta ocasiune şi întitulată: „*Der Student*“, strofa a doua şi a treia. Tocmai ca pe vremile censurei absolutiste austriace.

—o—

Regele Serbiei Alexandru I a sosit alalţăerĭ (în 25 l. c.) **la Roma.** La gară a fost primit de regele Italiei Umberto, care purta uniforma de general sêrbesc. Ambi regĭ s'au îmbrăţişat şi sĕrutat, apoi în sunetul musicei militare, care întonă imnul sêrbesc, regele Alexandru trecù pe dinaintea frontului gardei de onóre. In sala gării regele Umberto a presentat regelui Alecsandru pe membrii Senatului şi a Camerei şi pe demnitarii curţii şi de stat. Pe stradele, dela gară până la Quirinal soldaţii au format şpalir. Se scrie, că pe strade era fórte puţin popor, ér strigările de „*Evviva!*“ când trecea trăsura regală precedată de un scadron de curasierĭ, au lipsit mai cu totul. Puţinul popor curios, care a fost destul de curtesan, a primit pe regele Serbiei prin salutărĭ tăcute. Numai înaintea Quirinalului s'au audit strigărĭ de „Evviva!“ mai însufleţite. Foile italiene salută în mod cordial pe óspele regal, dér visitei lui nu-i atribue nicĭ o însemnătete politică. Regelele Umberto a conferit regelui Alexandru marele cordon al Ordului „Annunciata“, ér ministrului de rĕsboiu sêrbesc, Franassovicĭ marele cordon al ordului „Mauriţiu şi Lazar“. Séra la Quirinal s'a dat un prând în onórea regelui sêrbesc.

—o—

O nouă plagă în Balcanĭ. După marile esundărĭ, carĭ au causat atâtea pagube în Serbia, Muntenegru şi în unele state balcanice, acum a venit asupra locuitorilor o nouă plagă. După cum se telegrafiază din Belgrad, în ţinuturile, pe unde au fost esundărĭ, pretutindenea graséză tifusul şi frigurile. Comitetul de ajutorare a împărţit între locuitorĭ o cantitate mare de chinin.

—o—

Convenţia comercială a României cu Serbia se va încheia — scrie Epoca — sĕptĕmâna viitóre. Convenţia prevede şi construirea unui pod peste Dunăre între T.-Severin şi Cladova, precum şi încheierea unei convenţii consulare.

—o—

„Nu te duce, dér nicĭ nu rĕmâne!“ Intr'o fóiă din Arad cetim următórele: Notarul comunal din Boroşineu Iosif *Navarra*, este tot-odată şi conducĕtor de matricule. Pe notarul comunal ómenii îl laudă, ér pe conducĕtorul de matricule nu-l pot suferi. Intr'o nópte locuitorii şi-au şi manifestat iubirea şi ura lor faţă de Navarra, spărgêndu-i ferestrile. Locuitorii comunei numai decât l'au asigurat, că faptul acesta nu este la adresa notarului, ci la a purtătorului de matricule. Sermanul notar acum e în încurcătura cea mai mare, deórece locuitorii îĭ dic: „Remâi la noi scumpul nostru notar, d-ta ne eştĭ lumina ochilor“. Faptul cu spargerea ferestrilor însĕ dice: D-le matriculant, ia-ţĭ catrafusele şi te du! Şi deórece notarul nu póte împlini ambele dorinţe de-odată locuitorii pe notar îl stiméză mai departe, ér matriculantului îĭ sparg ferestrile.

—o—

Studenţĭ nemulţumiţĭ. Se scrie, că studenţii din classa a VI şi a VII dela gimnasiul sup. din Vaţ au dechierat, că ei nu vor mai frecuenta órele de gimnastică, deóre-ce profesorul respectiv, nu numai că se pórtă faţă de ei fórte dur, ci îşĭ bate joc şi de religiune înaintea lor. Studenţii au făcut cunoscută directorului gimnasial hotărîrea lor. Se scrie, că lucrul ar fi ajuns la cunoscinţa ministrului, dér nu prin director.

—o—

Morfina şi animalele. Veterinarul Nicolas a făcut o comunicare Academiei de medicină din Francia, prin care sfătuesce întrebuinţarea morfinei ca mijloc unic, în felul sĕu, pentru a stăpâni animalele şi a le ameţi întru câtva spre a puté, spre esemplu, potcovi caii rĕutăcioşĭ, fără a mai avé nevoe sĕ recurgem la alte mijlóce. Mijlocul consistă în a injecta sub pielea animalului clorhidratul de morfină. Animalul căruia îi facem acéstă mică operaţiune imediat se linişteşte, se face blând şi putem practica asupra lui orĭ-ce operaţiunĭ fără ca el sĕ se apere séu sĕ manifeste durere. Sănĕtatea animalelor nu sufere de loc prin injecţiunea morfinei.

—o—

O monedă de valóre. Cel mai mare preţ, care s'a oferit vr'o dată pentru monede vechĭ s'a ridicat dilele trecute la vinderea obiectelor succes unei Montagu, din Londra. O monedă cunoscută sub numele de Juxon, a fost adjudecată cu 770 livre sterline. Acéstă monedă, are mai cu sémă valórea ei istorică, deóre-ce resultă din documente autentice, că ea a fost dată episcopului Juxon de către regele Carol I, cu câte-va momente înainte ca acest nenorocit Suveran sĕ fiă esecutat.

—o—

Furt din causa amorului. Mare sensaţiă a produs în Cernăuţ faptul, că o tînĕră fată din familiă bună, Eugenia Statkevicĭ, în etate de 19 anĭ, din causa amorului a recurs la furt. Tînĕra fată, care afară de onóre şi frumseţă n'avea nicĭ o avere, era amoresată foc de un profesor de acolo. Pentru ea însĕ, lucrurile steteau rĕu, deórece biéta fată n'avea zestre. A voit decĭ sĕ-şĭ ajute prin furt, luând din cassa comunală 800 fl. Sĕrmana fată a fost deţinută.

—o—

Asemănare supĕrătóre. In timpul visitei împĕratului şi împĕrătesei Rusiei la Paris, d-ra Agata Bârsescu, atât de cunoscută ca tragediană, a fost victima

---

neromânĭ, spre Zlagna, fiind-că Olahii au baricadat căile şi strîmtorile, pe carĭ venise.

El mergea înainte călare cu husarii, după aceştia pedestrii şi după ei veniau nenorociţii locuitorĭ ai Abrudului, unii pe jos, alţii în căruţe între carĭ erau mulţĭ bolnavĭ femei şi copii, în urmă 4 tunurĭ şi ariergarda. In apropiarea Abrudului e o livadă (rît), pe care o taiă calea ce duce spre Zlagna în două. Pe acéstă cale mergeau Maghiarii.

Pe ambe părţile căii, în asemenea pas cu ei, mergeau Românii, prin pădurĭ, în depărtare unde nu străbate glonţul [6]). Armele Maghiarilor, în urma plóei torenţiale, nu se puteau folosi. Era uşor de prevĕdut, că îndată ce va ajunge primul despărţĕmênt la strîmtórea podului, şi tot şirul cel lung al trupei va apuca în strîmtórea drumului, vor fi atacaţĭ de Românĭ, dér n'au avut ce face [7])., pentru-că tot proviantul a fost consumat. In Abrud n'au mai putut rĕmânê.

Ceea ce s'a prevĕdut s'a şi întêmplat. De ambe părţile muntelui s'au slobodit 30,000 olahĭ pe ei, în vale, şi după ce i-au încungiurat de tóte părţile, s'a început masacratul, din care numai Hatvani cu husarii şi 300 de pedestrii au scăpat, ceilalţĭ toţĭ s'au pierdut. E fapt, că membrii legiunei vienese, ca sĕ nu cadă în mâna Românilor, s'au împuşcat unii pe alţii [8]). Strîmtórea acésta a muntelui nu e mai largă decât calea, ce trece prin stâncĭ înalte, carĭ sunt acoperite cu pădurĭ. Fiăcare piétră mişcată dela loc nemeresce ca o ghiulea îndreptată din tun. Din causa plóiei torenţiale şi a baricadelor; Maghiarii nu s'au putut apĕra cu armele de foc în potriva Olahilor, carĭ i-au pustiit cu bucăţĭ de piétră în strîmtórea, în care apucaseră mai mult de 2000 bărbaţĭ, femei şi copii au cădut jerftă, înzadar s'au predat Maghiarul, înzadar a cerut graţiă, înzadar a împresurat mama cu amóre pe fiiu, au trebuit sĕ se pustiéscă toţĭ.

Acéstă masacrare a condus'o Iancu şi Balinth Samuele, şi oficerul c. r. Ioanovits, sub a cărui comandă tactică erau supuse hórdele lui Iancu şi Balinth.

(Va urma.)

[6]) Minciună, de o poţĭ prinde cu mâna. Distanţa din drum până în pădure nu face 300 paşĭ. *Aut.*

[7]) Pentru-ce nu au capitulat? — *Aut.*

[8]) Cum s'au uscat aşa de curênd puşcile, ér mai înainte nu se puteau folosi? — *Aut.*

unei arestărĭ arbitrare din partea poliţiei. Un jurnal frances, „la Nouvelle Presse libre“, resumă o scrisóre a d-rei Bârsescu, privitóre la acéstă afacere: Intr'o séră, artista primi visita unui personagiu străin, care se dădù drept un agent secret al poliţiei rusescĭ, şi care îi presintă o fotografiă făcută la Petersburg, represintând o femeie, care avea o mare asemănare cu tragediana. Femeia era urmărită din causa relaţiunilor sale cu nihiliştii, şi agentul pretindea, că o recunósce în persóna d-rei Bârsescu. Din nenorocire asésta îşĭ lăsase tóte actele la Viena, şi cu tóte protestaţiunile sale, agentul o conduse în trăsură la prefectura poliţiei. Acolo d-ra Bârsescu fù supusă unui lung interogatoriu, dér afirmaţiunile sale se zădărniceau făţă cu fotografia şi cu declaraţiunile positive ale agentului rus. Artista sfirşi prin a avea o inspiraţiune de scăpare. Ea rugă pe fucţionarul prefecturei sĕ o conducă la consulatul român, unde fù recunoscută şi imediat pusă în libertate.

—o—

Conferinţe. Membrii societăţii „Unirea“, a studenţilor universitarĭ din Bucurescĭ, au întreprins, la sediul societăţii o serie de conferinţe. Prima conferinţă a fost ţinută săptămâna trecută de către d-l Camil Demetrescu. Subiectul tratat: „Antagonismul dintre rassa ariană şi semită“. Tinĕrul conferenţiar a dovedit cunoscinţe seriόse şi o adêncă pĕtrundere a subiectului.

—o—

Călĕtoria lui Nansen la Polul sudic. Societatea geografică din Londra, după cum scriu diarele englese, la iniţiativa preşedintelui acelei societăţĭ Markham Clemens va întreprinde în anul viitor o mare escursiune la Polul sudic. Rolul de conducĕtor al acelei espediţii este oferit lui Frithjof Nansen, care în anul viitor, luna Februar, va ţiné în obiectul acesta prelegerĭ în şedinţa Royal Geographical Society.

—o—

Biserica Sf. Nicolae din Scheiŭ: Poimâne (Duminecă în 17 Noemvre v.) va predica părintele protopresbiter Ioan *Petric.*

—o—

Concert. Musica orăşenéscă va concerta Duminecă în 27 Noemvre n. în otelul „Europa“.

Redeschiderea camerelor române.

Astădĭ în 15 Noemvre v. se va deschide noua sesiune a corpurilor legiuitóre române cu ceremonia îndatinată. Programa oficială, după care va avé sé decurgă solemnitatea este următórea:

La órele 11 de diminéţă se va celebra un Te Deum la Mitropolie în presenţa: D-lor senatorĭ şi deputaţĭ; D-lor miniştri; Inaltei curţĭ de casaţiune; Inaltei curţĭ de compturĭ; Curţilor, tribunalelor, corpului profesoral, autorităţilor administrative, militare, consiliului comunal şi camerei de comerciu.

La órele 11 şi jum. înaltele corpurĭ şi autorităţĭ se vor întruni în sala şedinţeler Adunărei şi vor ocupa:

Inaltele curţĭ de casaţiune şi de compturĭ tribuna a doua, în drépta tribunei diplomatice;

Curţile, tribunalele, corpul profesoral, autorităţile administrative, comunale şi camera de comerciu, tribuna oficială.

D-nii senatorĭ vor ocupa întâiele băncĭ ale Adunărei, din drépta Tronului. D-nii deputaţĭ băncile din faţa Tronului.

Pornirea cortegiului regal dela palat se va anunţa prin 101 tunurĭ.

La órele 12, M. S. Regele este primit la scară de către d-nii miniştri. M. S. Regele va intra în sala şedinţelor Adunărei, precedat de Casa Sa civilă şi militară, şi se va urca pe Tron, încungiurat de d-nii miniştri. Casa civilă şi militară a M. S. Regelui se aşéză dinapoia Tronului.

Locul liber se ocupă de oficerii superiorĭ.

M. S. Regele după cetirea Mesagiului de deschidere, părăsesce sala Adunărei, şi Corpurile legiuitóre proced îndată la începerea lucrărilor. D-nii senatorĭ trec la localul Senatului.

* * *

Cu privire la **mesagiul de deschidere** al corpurilor legiuitóre se comunică, că el se ocupă în prima liniă de raporturile României cu puterile străine, vorbind în deosebĭ despre visita, ce a făcut'o ţĕrei împĕratul Francisc Iosif, apoi se înşiră proiectele de legĭ ce le va aduce camera în discuţiunea parlamentului. Aceste sunt: un proiect de lege pentru modificarea legei alegerilor consilielor judiţiane, în înţelesul de-a reforma un colegiu unic. Apoi proiecte de lege: pentru modificarea legii timbrului şi modificarea serviciului esterior al vămilor; pentru înfiinţarea unui „Munte de pietate“ (Oficiu de amanetare); pentru modificarea legei burselor şi a comerciului ambulant; pentru modificarea mai multor disposiţiunĭ din legea minelor privitóre la proprietatea sub-solului; un proiect de lege asupra regimului apelor; altele pentru modificarea legei Sindicilor, pentru întinderea inamovibilităţii la judecătorii de instrucţiă şi pentru reorganisarea ministeriului de justiţiă; un proiect de lege asupra organisării învĕţămêntului secundar şi asupra şcólelor rurale.

Discursul tronului va vorbi mai departe despre complectarea armamentului şi reducerea serviciului militar dela 3 la 2 anĭ în armata permanentă şi dela 5 la 4 anĭ în cea teritorială. Totodată va anunţa un proiect de lege pentru modificarea legei căsĕtoriei oficerilor şi studiarea unei reforme a codului de justiţiă militar; în fine se va ocupa de îmbunătăţirea flotilei române.

Corespondenţa „Gazetei Trans.“

Săcele, 10 Nov. 1896.

On. Redacţiune! Duminecă în 3 Noemvre şi-a celebrat în Zizin (com. Braşov) o părechie de tinerĭ românĭ cununia religiósă, care a fost precedată şi de un incident trist şi îngrijitor ce, numai cinste nu póte face persónelor, ce l'au provocat, fiind acelea de altmintrelea feţe bisericescĭ şi şcolare, carĭ după chiămarea lor sunt strict obligate sĕ respecteze nimbul religios al cununiei.

Părechia tinĕră din cestiune trebuia adecă sĕ se cunune în biserica română din Tărlungenĭ, fiind mirésa de acolo şi acésta în sensul „Instrucţiunei Consistoriului metropolitan din a. 1895“ şi în conformitate cu autonomia bisericei gr. or. basată pe vechile aşedăminte bisericescĭ.

Deórece însĕ contractul civil s'a încheiat la oficerul stării civile din Zizin, aşa nunii pentru comoditatea lor au pretins dela administratorul parochial român, ca sĕ-i cunune pe mirii respectivĭ în biserica de-acolo în contra legii canonice. Preotul respectiv s'a opus, afirmând: „Nu am voiă dela parochul competent din Tărlungenĭ!“ Nunii şi cu neamurile mirilor au replicat dicênd: „Ne-am înţeles noi cu părintele din Tărlungenĭ“. Dér numai vorbe, căcĭ înţelegerea lor nu era documentată. Aşa, ca sĕ se curme scandalul provocat în faţa legii şi a străinilor (fiind presenţĭ şi mai mulţĭ Sĕcui), părintele Toma Giurgiu, ca adm. parochial în Zizin, cerù garanţia legală dela nuntaşĭ şi astfel sĕvêrşi actul solemnel al cununiei.

Acum sĕ vedem, cine au fost persónele mai marcante, prin carĭ s'a provocat casul periculos de precedenţă. Intâiŭ: părintele George Ionescu din Budila, care ca preot românesc cere dela birĕul Rab Iános din Zizin informaţiune despre aceea, că cine este astădĭ preotul competent de-a sĕvêrşi cununia religiósă. Părintele George Ionescu este, care pentru profunda sa iubire de neam, a închinat statului în an. 1880 şcóla română confesională din Budila. El este acela, care întotdéuna merge cu multă satisfacţiune la alegerile dietale din Ilyefalău. Păr. Ionescu este, care în anul 1894 a preamărit cu poporenii sĕi pe Kossuth în biserica maghiară. El vine şi predică nuntaşilor, că astădĭ pot merge mirii din alte sate sĕ se cunune la d-sa în Budila sĕu la alţĭ preoţĭ necompetenţĭ. El este, care face dese prevaricaţiunĭ prin parochiile învecinate; pentru aceea păr. Ionescu e şi luat la ochĭ din partea preoţimei şi nu sciu ce s'ar întêmpla cu dênsul, décă cineva l'ar prinde în vre-o parochiă străină.

Aud, că chiar şi fiitorul paroch din Zizin Ioan Bogdan ar fi provocat pe administratorul parochial actual de acolo, ca sĕ cunune pe orĭ şi cine, pentru-că astădĭ se pot cununa Românii în orĭ-care biserică vor voi. Triste dovedĭ de zel ar fi acestea pentru salvarea intereselor bisericei sale din partea d-lui paroch ales I. Bogdan, de cumva d-sa profeséză în serios astfel de credinţă.

Ar mai fi sĕ amintesc aicĭ pe învĕţătorul George Nistor, care este atât de străin în Ierusalism, încât s'a esprimat, că décă vre-un preot românesc nu voiesce sĕ cunune pe cineva în contra legii canonice, atuncĭ póte acel individ sĕ rĕmână şi necununat. Frumóse precepte din partea unui dascăl românesc! De altcum ar fi bine sĕ scie măritul Consistoriu Archidiecesan din Sibiiu, că învĕşătorul George Nistor mai bine de douĕ-decĭ de anĭ trăiesce în bigamiă. Mintea omului creştin încremenesce, când vede pe un astfel de om întărit ca învĕţător definitiv într'o comună model religiósă şi evlaviósă cum este Purcărenii. Se vede de aicĭ, că am progresat tare mult la finea secolului al XIX.

Veritas.

O statistică a căsĕtoriilor şi necăsĕtoriilor.

A apărut dilele acestea fascicolul al treilea din „Anuarul statistic ungar“, redactat din ordinul ministrului unguresc de comerciu. Datele statistice cuprinse în acest anuar se refer la poporaţiunea de pe întreg teritorul de sub stăpânirea unguréscă, neescepţionând nicĭ teritoriul Croaţiei şi Slavoniei. Estragem din aceste date statistice următórele:

Numĕrul locuitorilor din statul ungar a fost în 1890: 17,475.998. Dintre aceştia: 8,553.782 sunt bărbaţĭ, ér 8,795.616 femei. Va sĕ dică tot la o miiă de bărbaţĭ se vin cam 1.028_{27} femei.

Din numĕrul total al bărbaţilor, 4,871.704 sunt necăsĕtoriţĭ, 3,528.486 sunt căsĕtoriţĭ, 252.564 sunt vĕduvĭ, 4.873 sunt legal divorţaţĭ, ér restul nu se scie cum sunt.

E interesant, că în numĕrul total al locuitorilor din Ungaria, Croaţia şi Slavonia nu se află, după statistica de mai sus, decât *8 militarĭ* divorţaţĭ în mod legal. Nu se spune în statistică, décă acésta este a se datorii împrejurărei, că ostaşii ar fi mai bunĭ bărbaţĭ decât alţii, orĭ că dóră divorţul merge la ei mai cu greu decât la alţii şi de aceea nu se divorţéză, orĭ póte că se divorţéză fără a mai căuta calea legală. Casul din urmă însĕ pare a fi mai probabil.

Dintre femei, 4,365.248 sunt nemăritate; 3,576.012 sunt măritate; 835.321 vĕduve; 7623 legal divorţate, celelalte nu se scie cum sunt.

De aci urméză, că décă toţĭ bărbaţii necăsĕtoriţĭ s'ar hotărì de-odată sĕ se însóre, fiă-care şĭ-ar puté lua pe ales câte-o nevastă şi încă *totuşĭ 506,456 femei ar rĕmâné nemăritate.* Şi décă fiă-care bărbat vĕduv s'ar hotărì sĕ se însóre cu câte-o vĕduvă, *ar mai rĕmâné totuşĭ 417,243 vĕduve nemăritate.* In fine, décă tóte părechile divorţate s'ar împăca şi ar voi din nou sĕ trăéscă laolaltă, 2750 femei şi în acest cas ar rĕmâné fără bărbaţĭ.

Şi ce e mai trist: *numĕrul căsĕtoriilor scade din an în an, pe când al divorţurilor cresce mereu.* Aşa dela 1881—1885 s'au încheiat 164.351 căsĕtorii, pe când dela 1886—1890 s'au încheiat numai 150.836. Din contră, dela 1881—1885 s'au divorţat 1.011 părechĭ, pe când dela 1886—90 s'au divorţat 1059.

Acéstă stare de lucrurĭ numai îmbucurătóre nu póte fi; ea indică mergerea spre decadenţă şi demoralisare, care prin introducerea reformelor politice-bisericescĭ are sĕ ia, de sigur, un avênt şi mai îngrijitor.

Mulţămită publică.

Braşov, 8 (20) Noemvre 1896.

Comitetul parochial român gr. or. din Cetatea Braşovului vine prin subsemnaţii a achita publice sumele de mai jos şi a esprima sentimentele sale de profundă mulţămită Dómnelor şi Domnilor mai jos însemnaţĭ carĭ au binevoit a dărui şi a numĕra sume, pentru biserica română ortodoxă, ce se clădesce în centrul Braşovului:

D-na Maria Grădinar 100 fl., D-l Neculae Grădinar 100 fl., şi pentru Mihail Grădinar 100 fl. *Suma 300 fl.* Prin D-na Eufimia Cr. Kertsch cu lista Nr. 453 din 1895 s'a colectat: dela D-na Eugenia B. Arion 30 fl. D-na Zoe Constantinescu 5 fl., D-l I. P. Gheţu 5 fl. Şi dela D-nii: Dimitrie Fulga 20 lei, C. D. Dimitriu 20 l., Ştefan G. Cârnu 10 l., Ştefan Veres 10 l., C. Cristodolu 10 l., Duca 10 l., I. M. Dimitropolu 5 l., F. Popescu 5 l., Akotea 5 l. R. 2 l. Sp. 2 l., N. N. 2 l., Leon Aron 2 l., M. fr. 2 l., Pictos 1 l., N. N. 2 l., A. 1 l., Elena Corcati 1 l., Manole 1 l. N. N. 1 l., Anonim 1 l., At. 1 l., Micu Casan 1 l., Total 40 fl., şi 115 lei.

Comitetul parochial român gr. or. al Cetăţii Braşovului.)*

B. Baiulescu, preşedinte, Lazar Nastasi, notar.

ULTIME SCIRĬ.

Lion, 26 Nov. Antisemiţii au ţinut adĭ aicĭ congresul socialist creştin, în care au primit un proiect de resoluţiune îndreptat în contra francmasonilor. După congres au arangiat demonstraţii, carĭ au degenerat în turburărĭ, aşa că a trebuit sĕ întrevină poliţia. Mai mulţĭ au fost arestaţĭ.

DIVERSE.

Cămile sălbatice în Spania. — Intre Cordova şi Sevila sĕ vĕd rătăcind trupe libere de cămile redevenite sĕlbatice. Aceste cămile provin, se pare, din douĕ locurĭ importante acum vr-o 40 de anĭ în acéstă regiune şi carĭ n'au putut fi întrebuinţate din diferite motive. In loc sĕ le reexpedieze spre ţéra lor de origine ele au fost lăsate sĕ circule în libertate, aşa că, după un timp óre-care, cireada s'a înmulţit într'o plăcută sĕlbătacie şi ast-fel s'a perpetuat acéstă anomaliă zoologică. Cămila domestică pretutindenĭ în altă parte nu mai există în stare sĕlbatică, după spusele savanţilor specialĭ, de cât în Arizzona (Statele-Unite) şi Australia. Presenţa sa în Spania e aşa dér un cas particular şi fórte curios, care merită sĕ fiă semnalat.

Vulpea dela Königrätz. Sĕptĕmâna trecută a puşcat un pădurar din Nauen o vulpe, care avea la gât o pantă de metal cu inscripţia: „Königrätz 1866, Iulie 3“. Despre istoricul vulpei cetim într'o fóiă germană următórele: După lupta dela Königrätz s'a întêmplat, că unui soldat german, rănit cine scie cum, i-a succes de-a prins prin pădure o vulpe. S'a decis sĕ dreseze animalul. I-a pus la gât o pantă de metal cu inscripţia de mai sus şi a dus'o cu sine în Berlin. Vulpea însĕ n'a arătat mare aplecare de a-se domestici şi după un an se refugià în pădure. Acésta a fost vulpea, pe care a puşcat'o acum respectivul pădurar. E de însemnat, că vulpea a rĕtăcit ca la 30 de anĭ prin pădurile din jurul Berlinului fără ca sĕ o fi putut puşca orĭ prinde cineva până acum. Cum stăm însĕ cu statistica, care dice, că vulpile veţuesc numai 13—15 anĭ? Acéstă vulpe de sigur va fi un Mathusalem între vulpĭ!

*) Domnii, carĭ au primit liste de colectare şi nu le-au retrimis, sunt rugaţĭ ultima-óră, sĕ ni-le retrimită, cu sĕu fără resultat.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Noemvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.25
Renta de corone ung. 4% . . .	99.10
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$% .	122.20
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.40
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.15
Imprum. ung. cu premii	151.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	136.75
Renta de hârtie austr.	101.25
Renta de argint austr.	101.20
Renta de aur austr.	122.60
Losurĭ din 1860	142.75
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	936.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	400.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	363.50
Napoleondorĭ	9.52
Mărcĭ imperiale germane . . .	$58.82^1/_2$
London vista	119.85
Paris vista	$47.47^1/_2$
Rente de corone austr. 4%. . .	100.90
Note italiene.	45 10

Cursul pieţei Braşov.

Din 27 Noemvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.47	Vênd.	9.50
Argint român.	Cump.	9.43	Vênd.	9.46
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.51	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.61	Vênd.	5.64
Ruble rusescĭ	Cump.	126.--	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.30	Vênd.	58 80
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nr. 16445—1896.

Concurs!

Pentru împărtăşirea acelor, carĭ studiéză cu stipendul anual de **400 fl.**, din fundaţiunea Josef Wehlmacher se escrie prin acéstă concurs.

Reflectanţii au ca sĕ documenteze:

1. Că dênşii sunt din Transilvania. şi anume din părţile „monarchiei austro-ungare", carĭ înainte de uniunea cu regatul Ungariei, politice au format „marele principat Transilvania".

2. Că sunt săracĭ, i. e, că atât ei cât şi părinţii lor nu posed avere.

3. Că 'şĭ percurg studiile cu diliginţă şi cu sporiu bun. Stipendiul se solvesce la cassa orăşenéscă în luna lui Februarie şi Septemvre al fiă-căruĭ an în rate semi-anuale, decursive de câte 200 fl., şi anume până la solvirea legală a studiilor.

Reflectanţii au de a-şĭ ascerne petiţiunile provĕdute cu timbru de 50 cr., până în 2 Decemvre a. c., la óra 1 la prânz acestui magistrat.

Braşov, 14 Nov. 1896.

1110,3—3 **Magistratul orăşenesc.**

PUBLICAŢIE

se deschide a XIX.

LOTERIE REG. UNG. A STATULUI DE BINEFACERE,

a cărei venit curat în urma decisiunei Maiestăţei Sale c. r. apostolice din 4 Octomvre a. c. se va împărţi $^1/_{10}$: 1) fondului ce se va crea peutru ajutorarea amploiaţilor de stat lipsiţĭ, vĕduvelor şi orfanilor; 2) Asilu „Stefaniei" în Kézdi-Vásárhely; 3) Primul Asil de copii în Budapesta; 4) Mensa academică din Cluşiu; 5) Reuniunea pentru Colonia Copiilor în timpul feriilor; 6) Reuniunea Crucei albe; 7) Spitalului ce se va înfiinţa la Cirkvencina; 8) Reuniunea pentru grădinĭ de copii în Budapesta. Cu $^1/_{20}$ se va împărtăşi: 9) Reuniunea Spitalului Elisabeth din Budapesta; 10) Casa Orfanilor din Gyórnádorváros; 11) Casa orfanilor din Nagyvárad şi 12) bucătăria poporală din al VII-lea cerc Budapesta.

Loteria acésta are căştigurĭ 3282 şi după planul loteriei representă suma de **160,000 fl.** şi anume:

1 Căştig principal cu fl. 60,000	în banĭ gata		2 Căşt. à fl. 2000	în banĭ gata.
1 „ „ „ „ 15,000			4 „ „ „ 1000	
1 „ „ „ „ 10,000			20 „ „ „ 500	
1 Căştig „ „ „ 5000			50 „ „ „ 100	
1 „ „ „ „ 4000			200 „ „ „ 50	
1 „ „ „ „ 3000			3000 „ „ „ 10	

Tragerea loteriei va fi în 28 Decemvre 1896. 1 los costă 2 fl. v. a.

Losurĭ se pot căpĕta la: Direcţia Loteriei în Budapesta — la tóte oficiile de loterie, sare, şi la cele mai multe oficii postale „Mercur" în Viena. şi la organele încredinţate cu vêndarea losurilor în oraşe şi comune mai însemnate.

Budapesta, 4 Octomvre 1896.

Direcţia Loteriei reg. ung.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10 —	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19		Szolnok . .		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11 33	12.47		P.-Ladány . .		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mező-Telegd .		10.07	7 10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca . . .		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău . .		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Cluşiu . . .	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2 52	6.27		Apahida . .			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4 45	7.27		Ghiriş . . .		Tr. expr. Teiuş-Arad-Budapest	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea . .			3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uiuóra . . .			2.49		2.08	4.27
11.09	1.16	11.59	6.19			Vinţul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	11.40	12.29	6.57	8.17		Aiud . . .			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.55	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuş . . .	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05		1.30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29		12 57	3.06
12.33		2.08				Crăciunel . .			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blaşiu . . .		2.48	12.40		11.59	2.26
1.18		3.11				Micăsasa . .			12.01		11.28	1.54
1.34		3.31		9.42	sos.	Copşa-mică .	pl.	2.15	11.41		11.10	1.35
2.13		3.46		9.44	pl.		sos.	2.12	11.14		11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaş . . .			10.55		10.48	12.45
3.04		4.45		10.22		Elisabetopol .		1.40	10.21		10 18	12.16
3.40		5 27		10.51		Sighişóra . .		1.06	9.42		9.43	11.33
4.03		6 12		11.12		Haşfalĕu . .		12.52	9.12		9.19	11.16
5.34		7.50		12.26		Homorod . .		11.54	7.45		7.38	10.03
6.12		8.37		12.58		Agoştonfalva .			7.02		7.22	9.25
6.41		9.07		1.15		Apaţa . . .		11 11	6.36		6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra . .			5.58		6 33	8.28
8.--		10.25		2.09	sos.	Braşov . . .	pl.	10.10	5.08		5.57	7.48
3.55		11.—		2.19	pl.		sos.	10.05	5.20			9.08
4.40		12.26		3 01		Timiş . . .		9.39	4.14		5.20	8.28
5.10		1 11		3.31		Predeal .		9.12	3.32		4.14	8.01
12.00		8 30		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.	5.35	9.15		3.32	3.15

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3.19	8.51	3.52	11.40		Ludoş . . .		7.02	1.58	7.38	9.59
4.12	9.37	4.37	12.26		Cipău . . .		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oşorhei . .	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs. . .	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghiriş — Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.		tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11.—	5.—	10.21	Ghiriş	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraş

tren de persón.	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt					tren mixt	Tren mixt	tren de persón.	tren de persón.
2.20	4.45	11.55	7.10		pl.	Copşa mică .	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna . . .		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	12.57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29	Marţa şi Vinerea		8.57
	6.16		3.58			Avrig . . .		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraş . .	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov — Zêrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Braşov	7.44	1.29	
10.28	6.36		Zêrneştĭ	6.20	12.05	

Mureş-Ludoş — Bistriţa

4.—	Numai Lunia comunică 9.10	4.20	Mureş-Ludoş	6.46	7.21	Numai Vinerea circulă
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marţa comunică	Ţagu-Budatelic . . .	Circulă numai Marţa	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3.44	8.46
8.33	3.02		Lechinţa		2.48	7.43
9 07	3.41		Ş.-Măghiăruş		2.01	6.52
9.59	4.55		Bistriţa		1.16	5 55

Arad — Timişóra

6.20	11.25	5.—		Arad		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timişóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5.10	Seghedin.	6 05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9.07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl	6.36	8.46

Sighişóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighişóra . . .	9.51	5.32
3.54	11.48	Haşfalĕu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţi cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.